

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Konsolideeritud õigusloomega seotud dokument

26.5.2005

EP-PE_TC1-COD(2004)0137

***I

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 26.mail 2005 eesmärgiga võtta vastu
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/.../EÜ
rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil
kasutamise vältimise kohta (EP-PE_TC1-COD(2004)0137)

PE 360.496

ET

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 26. mail 2005

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/.../EÜ rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 47 lõike 2 esimest ja kolmandat lauset ning artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust²,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras³

ning arvestades järgmist:

- (1) ***Suured "musta raha" vood võivad rahandusvaldkonna stabiilsust ja prestiiži kahjustada ning siseturgu ohustada ja terrorism kahjustab meie ühiskonna alustalasid.*** Lisaks kriminaalõigusel põhinevale lähenemisele saab rahapesu tulemuslikult vältida ka rahandussüsteemi kaudu.
- (2) Kurjategijate ja nende kaasosaliste püüded varjata kuritegelikul teel saadud tulu päritolu või kasutada seaduslikku ***või ebaseaduslikku*** raha terrorismi *eesmärkidel* võivad tõsiselt ohustada krediidi- ja finantseerimisasutuste usaldusväarsust, ühtsust ja stabiilsust ning kõigutada usaldust rahandussüsteemi suhtes üldiselt. Et liikmesriigid ei võtaks oma rahandussüsteeme kaitsvaid meetmeid, mis võiksid häirida siseturu toimimist ***ning õigusriigi ja Euroopa halduspoliitika põhimõtteid***, on vajalik ühenduse tegevus *selles* valdkonnas.

---

¹ ELT C ..., ..., lk ....

² ***ELT C 40, 17.2.2005, lk 9.***

³ *Euroopa Parlamendi 26. mai 2005. aasta seisukoht.*

- (3) Kui ühenduse tasandil ei võeta teatavaid kooskõlastusmeetmeid, võivad rahapesuga **ja terrorismi rahastamisega** tegelejad püüda oma kuritegeliku tegevuse hõlbustamiseks ära kasutada ühtse finantspiirkonnaga kaasnevat kapitali liikumise ja finantsteenuste osutamise vabadust.
- (4) Nende probleemide lahendamiseks **rahapesu valdkonnas** võeti vastu nõukogu 10. juuni 1991. aasta direktiiv 91/308/EMÜ rahandussüsteemi rahapesuks kasutamise vältimise kohta¹. Selles nõuti, et liikmesriigid keelaksid rahapesu ja kohustaksid rahandussektorit, mis hõlmab krediitiasutusi ja mitmesuguseid teisi finantseerimisasutusi, tõendama oma klientide isikuid, säilitama asjakohased dokumendid, kehtestama sisekorra töötajate väljaõppeks ja rahapesu vastu võitlemiseks ning teatama mis tahes rahapesutunnustega juhtumitest pädevatele asutustele.
- (5) Rahapesu **ja terrorismi rahastamine toimub sageli** rahvusvahelisel tasandil. Üksnes siseriiklikul tasandil vastu võetavatel meetmetel või ka ühenduse tasandil vastu võetavatel meetmetel, milles ei peeta silmas rahvusvahelist kooskõlastamist ja koostööd, oleks väga piiratud mõju. Kõik ühenduse poolt käesolevas valdkonnas võetavad meetmed peaksid olema kooskõlas muudes rahvusvahelistes organisatsioonides võetavate meetmetega. Ühenduse meetmed peaksid jätkuvalt võtma arvesse eelkõige juhtiva rahvusvahelise rahapesu- ja terrorismi rahastamise vastase organi, rahapesuvastase **rakkerühma** (Financial Action Task **Force**), **edaspidi "FATF"**, **soovitusi**. Kuna **FATFi soovitusi** 2003. aastal oluliselt muudeti ja täiendati, tuleks ühenduse direktiiv viia selle uue rahvusvahelise standardiga **vastavusse**.
- (6) Teenustekaubanduse üldleping (GATS) lubab liikmetel võtta meetmeid, mida on vaja kõlbluse kaitsmiseks ja pettuse vältimiseks, ning ettevaatusmeetmeid, mida on vaja muu hulgas rahandussüsteemi stabiilsuse ja terviklikkuse tagamiseks.

---

¹ EÜT L 166, 28.6.1991, lk 77. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/97/EÜ (EÜT L 344, 28.12.2001, lk 76).

- (7) Ehkki algselt määratleti rahapesu mõistet vaid uimastikuritegudega seoses, saab viimastel aastatel täheldada suundumust rahapesu tunduvalt laiemaks määratlemiseks, nii et see hõlmaks suuremat hulka põhilisi või kaasnevaid õigusrikkumisi. Põhiliste õigusrikkumiste hulga suurendamine hõlbustab kahtlastest tehingutest teatamist ja rahvusvahelist koostööd selles vallas. Seetõttu tuleks raske kuriteo mõiste viia vastavusse raske kuriteo mõistega, mis määratleti nõukogu 26. juuni 2001. aasta raamotsuses 2001/500/JSK rahapesu ning kuriteovahendite ja kuritegeliku teel saadud tulu kindlakstegemise, uurimise, blokeerimise, arestimise ning konfiskeerimise kohta¹.
- (8) *Lisaks, rahandussüsteemi* väärkasutamine kuritegelikku päritolu või isegi seadusliku raha suunamiseks terrorismi *eesmärkidel* ohustab selgelt rahandussüsteemi terviklikkust, nõuetekohast toimimist, mainet ja stabiilsust. Seetõttu tuleks *direktiivis sisalduvaid ennetusmeetmeid laiendada*, et *need* ei hõlmaks ainult kuritegelikust tegevusest saadud raha kasutamist, vaid *ka raha* või vara kogumist terrorismi *eesmärkidel*.
- (9) *Kuigi* direktiiv 91/308/EMÜ sisaldas kohustust klientide isikute tõendamiseks, ei sätestanud see piisavalt üksikasjalikult asjakohaseid menetlusi. Arvestades *rahapesu ja terrorismi rahastamise* aspekti olulisust rahapesu vältimise juures, on asjakohane kehtestada, vastavalt uutele rahvusvahelistele standarditele, konkreetsemaid ja üksikasjalikumaid sätteid kliendi ja muu tulusaava omaniku isiku tõendamise ja isikusamasuse tuvastamise osas. Seetõttu on väga oluline täpselt määratleda "tegelikult tulusaav omanik". *Juhtudel, kui üksikisikud, kes on juriidilise isiku või õigusliku üksuse, nagu näiteks fondi või usaldusfondi soodustatud isikud, on vaja veel määrata ja seepärast pole võimalik üksikisikut kui tegelikku tulusaajat välja selgitada, piisaks "isikuteringi" tuvastamisest, kes on määratud fondi või usaldusfondi soodustatud isikuteks. See nõue ei sisalda üksikisikute tuvastamist selle isikuteringi sees.*
- (10) *Käesolevale direktiivile alluvad asutused ja isikud peavad kooskõlas käesoleva direktiiviga tuvastama ja tõendama tegelikult tulusaava omaniku isiku. Asjassepuutuvad asutused ja isikud otsustavad ise, kas nad kasutavad selleks tegelikult tulusaavate omanike riiklikku registrit, küsivad vajalikke andmeid klientidelt või hangivad teabe muul moel arvestades, et selliste tugevdatud kliendi taustakontrolli meetmete ulatus on seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiga, mis sõltub kliendi tüübist, ärisuhtest, tootest või tehingust.*

---

¹ EÜT L 182, 5.7.2001, lk 1.

- (11) *Krediidilepinguid, mille puhul krediidikonto eesmärgiks on eranditult krediidilepingute teenindamine, ja krediidi tagasimakse võetakse kontolt, mis avati kliendi nimel käesoleva direktiiviga hõlmatud krediidiasutuses vastavalt artikli 8 lõike 1 punktidele a kuni c, tuleb üldiselt pidada madalama riskiastmega tehinguteks.*
- (12) *Ulatuses, kus juriidilise isiku või õiguslik üksuse rahastajal on mõjukas kontroll vara kasutamise üle, tuleb neid vaadelda tegelikult tulusaavate omanikena.*
- (13) *Usaldusfondi suhted on laialt kasutatavad kommertstoodete puhul, tegemist on rahvusvaheliselt tunnustatud meetmega hulgimüügi finantsturgude üldisel kontrollil; tegelikult tulusaava omaniku tuvastamise vajadus ei tulene vaid asjaolust, et konkreetsel juhul on tegemist usaldusfondi suhtega.*
- (14) *Käesoleva direktiivi sätted peaksid kehtima ka siis, kui direktiiviga hõlmatud institutsioonide ja isikute tegevus leiab aset internetis.*
- (15) *Kuna rahandussektori kontrolli rangemaks muutudes otsivad rahapesuga ja terrorismi rahastamisega tegelejad alternatiivseid meetodeid kuritegevuslike tulude päritolu varjamiseks ja kuna selliseid kanaleid võib kasutada terrorismi rahastamiseks, tuleks rahapesu- ja terrorismi rahastamise vastaseid kohustusi laiendada ka elukindlustuse vahendajatele ning usaldusfondide ja äriühingute teenuste pakkujatele.*
- (16) *Kindlustusagentide kaasamine selle direktiivi kehtivusalasse ei hõlma neid juriidilisi isikuid, kes käivad kindlustusettevõtja õigusliku vastutuse alla ja kes kuuluvad juba sellepärast direktiivi alla.*
- (17) *Ettevõtja juhi või juhatuse esimehena töötamine ei tee vastavat isikut automaatselt usaldusfondide ja äriühingute teenuste pakkujaks; selle mõiste määratluse alla kuuluvad üksnes isikud, kes täidavad ettevõtja juhi või juhatuse esimehe funktsiooni kolmanda isiku huvides ja elukutseliselt.*

- (18) *Suurte sularahatehingute kasutamine on korduvalt osutunud kergesti ära kasutatavaks rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil. Seetõttu peaksid direktiivi kohaldamisalasse kuuluma kõik kaubanduses tegutsevad ning suuri sularahamakseid vastu võtvad füüsilised või juriidilised isikud nendes liikmesriikides, mis lubavad teha kehtestatud piirist suuremaid sularahamakseid. Igal juhul kuuluvad käesoleva direktiivi kohaldamisalasse suure väärtusega kaupade, näiteks vääriskivide või -metallide või kunstiteoste müüjad ja oksjonipidajad, kui neile tehakse sularahamakse vähemalt 15 000 EUR väärtuses. Selleks, et tagada kontrolli käesoleva direktiivi sätete täitmise üle selle tõenäoliselt suure isikute ja institutsioonide grupi poolt, võivad liikmesriigid keskenduda oma kontrollitegevustes vastavalt riskipõhise järelevalve põhimõttele eeskätt nendele füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kelle puhul esineb suhteliselt suur rahapesu või terrorismi rahastamise oht. Arvestades erinevate liikmesriikide erinevat olukorda, võivad liikmesriigid vastavalt artiklile 5 kehtestada ka rangemaid eeskirju, et reageerida nõuetekohaselt suurte sularahamaketega seotud ohule.*
- (19) *Direktiivi 91/308/EMÜ muudetud kujul kuuluvad ühenduse rahapesuvastase korra kohaldamisalasse ka notarid ja sõltumatutel juriidilistel kutsealadel töötajad; see korraldus peaks muutmata kujul sisalduma ka uues direktiivis; direktiivi sätteid tuleks kohaldada liikmesriikide määratletud juriidilistel kutsealadel töötajate suhtes, kuivõrd need osalevad finantstehingutes või äriühingute tehingutes, sealhulgas maksunõustamine, mille puhul on suurim oht, et nende õigusnõustajate teenuseid võidakse ära kasutada kuritegevusest saadud tulu pesemiseks või terrorismi rahastamiseks.*
- (20) *Siiski ei oleks asjakohane direktiivi alusel kohustada seaduslikult tunnustatud ja kontrollitavate õiguslikku nõu andvate kutsealade sõltumatuid esindajaid nagu advokaadid, teatama rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlusest, kui nad selgitavad kliendi õiguslikku olukorda või esindavad klienti kohtumenetluses. Enne kohtumenetlust, selle käigus või pärast seda või kliendi õigusliku olukorra selgitamisel saadud teabe osas tuleb teha erand teatamiskohustusest. Seetõttu peab õigusliku nõu suhtes kehtima ametisaladuse hoidmise kohustus, välja arvatud juhul, kui õigusnõustaja osaleb rahapesus või terrorismi rahastamises või kui õiguslikku nõu antakse rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil või kui advokaat teab, et klient soovib õiguslikku nõu rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil.*

- (21) Direktiiviga hõlmatud kutsealade esindajate poolt osutatavaid otseselt võrreldavaid teenuseid tuleb käsitleda ühtmoodi. Inimõiguste ja põhivabaduste kaitse Euroopa konventsioonis ja Euroopa Liidu lepingus sätestatud õiguste kaitsmiseks ei tohiks teabe suhtes, mida audiitorid, välisraamatupidajad ja maksunõustajad, kes võivad mõnes liikmesriigis kaitsta või esindada klienti kohtumenetluses või selgitada kliendi õiguslikku olukorda, saavad kõnealuste ülesannete täitmisel, kohaldada direktiivijärgset teatamiskohustust.
- (22) Tuleb tunnistada, et rahapesu ja terrorismi rahastamise oht ei ole kõikides olukordades võrdne. Vastavalt riskipõhisele lähenemisele peaks ühenduse õigusaktidesse sisse viima põhimõtte, mis võimaldaks sobivatel juhtudel rakendada lihtsustatud *kliendi taustakontrolli*.
- (23) ***Erand, mis puudutab notarite või teiste sõltumatutel juriidilistel kutsealadel töötajate poolt hoitavate ühispangaarvete tegelikult tulusaavate omanike tuvastamist, ei piira kohustusi, mis neil notaritel ja teistel sõltumatutel juriidilistel kutsealadel töötajatel on käesoleva direktiivi järgi. Sealhulgas sellise notari või teise sõltumatul juriidilisel kutsealal töötaja kohustus tuvastada nende poolt hoitavate ühispangaarvete omanikud.***
- (24) Samuti peaks ühenduse õigusaktides tunnistama, et teatavate olukordadega kaasneb suurem rahapesu ja terrorismi rahastamise oht; ehkki kõikide klientide isik ja äriprofiil tuleb tuvastada, on teatavatel juhtudel vaja rakendada eriti põhjalikku kliendi isiku tõendamise ja isikusamasuse tuvastamise korda.
- (25) Arvestades, et see kehtib eriti ärisuhete kohta isikutega, kes on või on olnud kõrgel ühiskondlikul ametikohal, eelkõige isikutega, kes pärinevad riikidest, kus korruptsioon on laialt levinud; sellised suhted *võivad kujutada eriti rahandussektori jaoks tõsist maine ja/või õiguslikku riski*. Kõrgendatud tähelepanu sellistel juhtudel ***ning siseriiklike poliitilise taustaga isikute suhtes tavaliste kliendi taustakontrollimeetmete kohaldamist ja teises liikmesriigis või kolmandas riigis elavate poliitilise taustaga isikute suhtes tugevdatud kliendi taustakontrolli meetmete kohaldamist*** õigustab ka rahvusvaheline korruptsioonivastane võitlus.

- (26) *Ärisuhete loomise kooskõlastamine kõrgema astme juhtkonnaga ei tähenda kooskõlastamist juhatusega vaid kooskõlastamist taotlevast isikust vahetult hierarhiliselt järgmise astmega.*
- (27) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlus¹.
- (28) Kuna käesoleva direktiivi rakendamiseks ette nähtud meetmed on üldmeetmed eespool nimetatud nõukogu otsuse artiklis 2 määratletud tähenduses, siis tuleks nende vastuvõtmisel kasutada selle otsuse artiklis 5 ette nähtud regulatiivkomitee menetlust. Sel eesmärgil tuleb asutada uus rahapesu **ja terrorismi rahastamise** vältimise komitee, mis asendaks direktiiviga 91/308/EMÜ asutatud rahapesu kontaktkomiteed.
- (29) Et vältida kliendi isiku tõendamise *protseduuri* kordumist, mis viiks viivitusteni ja **ebatõhususele äritehingutes**, on asjakohane sobivaid kaitsemeetmeid kasutades lubada suhete loomist klientidega, kelle isik on tõendatud mujal. **Juhtudel, mil isik või asutus toetub kolmandatele isikutele, lasub lõplik vastutus kliendi taustakontrolli menetluste rakendamiseks asutusel, kes kliendiga tegeleb. Ka kolmas, st esitlev osapool, jääb ise käesoleva direktiivi nõuete eest vastutavaks senikaua, kuni ta on selle direktiiviga hõlmatud suhtes kliendiga, kaasa arvatud kohustus teatada kahtlastest tehingutest ning vastutus dokumentide ja tõendite säilitamise eest.**
- (30) **Käesoleva direktiiviga hõlmatud asutuste või isikute ja käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja jäävate füüsiliste või juriidiliste isikute vaheliste lepinguliste esindus- või allhankesuhete korral võib rahapesu ja terrorismi rahastamise vastaseid kohustusi nendele esindajatele või allhanke osutajatele osana asutustest või isikutest, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, määrata vaid lepingu ja mitte käesoleva direktiiviga. Vastutus käesoleva direktiivi täitmise eest jääb asutusele või isikule, kelle suhtes seda kohaldatakse.**

---

¹ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

- (31) Kahtlastest tehingutest tuleb teavitada *finantsteabe üksust, mis tegutseb kahtlasi tehinguid puudutavate teadete ja muu võimaliku rahapesu või terrorismi rahastamist käsitleva informatsiooni kogumise, analüüsimise ja pädevatele asutustele levitamise siseriikliku keskusena. See ei tohiks sundida liikmesriike muutma nende olemasolevaid aruandlussüsteeme, kui aruandlus toimub prokuratuuri kaudu, tingimusel, et teave edastatakse finantsteabe üksusele viivitamatult ja töötlemata kujul, võimaldades neil nõuetekohaselt tegutseda, sealhulgas teha rahvusvahelist koostööd teiste finantsteabe üksustega.*
- (32) *Erinevalt üldisest kahtlaste tehingute tegemise keelust võivad selle direktiiviga hõlmatud isikud ja asutused kahtlasi tehinguid teha enne pädevate ametiasutuste teavitamist, juhul kui tegemata jätmine pole võimalik või juhul, kui see võiks takistada kahtlustatavast rahapesust või terrorismi rahastamisest tulu saaja jälitamist. See ei piira siiski liikmesriikide poolt võetud rahvusvahelisi kohustusi külmutada viivitamatult terroristide, terroristlike rühmituste ja terrorismi rahastajate rahalised vahendid või teised varad vastavalt asjakohastele ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidele.*
- (33) *Vastavalt artikli 23 lõikes 2 sätestatud erandite kasutamise ulatusele liikmesriigi poolt võib liikmesriik lubada, et iseregulatsiooni organ, kes selles artiklis nimetatud isikuid esindab, ei pea edastama finantsteabe üksusele teavet, mida ta on nendelt isikutelt saanud vastavalt artikli 23 lõikes 2 sätestatud tingimustele, või nõuda, et kõnealune iseregulatsiooni organ seda ei teeks.*
- (34) On esinenud juhtumeid, kus töötajaid, kes on teatanud oma rahapesukahtlustest, on ähvardatud või ahistatud. Ehkki see direktiiv ei saa sekkuda liikmesriikide kohtumenetlusse, on tegemist väga olulise probleemiga rahapesuvastase **ja terrorismi rahastamise vastase** süsteemi tõhususe tagamises. Liikmesriigid peaksid olema sellest probleemist teadlikud ja tegema kõik, mis nende võimuses, et töötajaid sellise ahistamise eest kaitsta.

- (35) *Teabe edastamine vastavalt artiklile 28 peaks olema kooskõlas isikuandmete kolmandatele maadele edastamise eeskirjadega, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiviga 95/46/EÜ füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötllemisel ja vabal andmekäitlusel¹. Samuti ei saa artikli 28 sätteid piirata riiklikke andmekaitse ja ametisaladuste õigusakte.*
- (36) *Käesoleva direktiivi sätteid ei kohaldata isikute suhtes, kes üksnes teisendavad paberkandjal dokumente elektroonilisteks andmeteks ja tegutsevad krediidi- või finantseerimisasutusega sõlmitud lepingu alusel, samuti füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes, kes võimaldavad krediidi- või finantseerimisasutustele vaid teateid või teisi toetust pakkuvaid süsteeme vahendite ülekandmiseks või arveldus- ja kliiringteenuste süsteeme.*
- (37) Rahapesu ja terrorismi rahastamine on rahvusvahelised probleemid ja püüded nendega võidelda peaksid olema globaalsed. Kolmandates riikides, kus ühenduse krediidi- ja finantseerimisasutustel on filiaale ja tütarettevõtteid ja kus selle valdkonna õigusaktid on puudulikud, tuleb selleks, et vältida väga erinevate standardite rakendamist ühes asutuses või asutuste rühmas, lähtuda ühenduse standarditest või juhul, kui see pole võimalik, teavitada ettevõtte päritolumaaks oleva liikmesriigi pädevaid asutusi.
- (38) On oluline, et krediidi- ja finantseerimisasutused oleksid võimelised kiiresti *vastama teabepäringutele* selle kohta, kas neil on ärisuhteid nimetatud isikutega. *Et selliseid ärisuhteid kindlaks teha ja vastavat teavet kiiresti edastada, peaks krediidi- ja finantseerimisasutustel olema tõhusad, äri suurusele ja liigile vastavad süsteemid. Krediidi- ja suuremate finantseerimisasutuste puhul oleksid eriti otstarbekad elektroonilised süsteemid. Eelkõige on see säte tähtis koos menetlusega, mis viib selliste meetmeteni nagu varade (kaasa arvatud terroristide vara) külmutamise või arestimine vastavalt asjakohastele terrorismivastase võitluse riiklikele või ühenduse õigusaktidele.*

---

¹ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31. Direktiivi on muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

- (39) *See direktiiv kehtestab üksikasjalikud sätted kliendi taustakontrollile, kaasa arvatud kõrgendatud taustakontrolli suure riskiga klientide või ärisuhete korral, nagu asjakohased menetlused et välja selgitada, kas tegemist on poliitiliselt väljapaistva inimesega ning mitmed üksikasjalikumad lisanõuded, nagu näiteks vastavuse haldamise menetluste ja poliitikate olemasolu. Kõik selle direktiiviga hõlmatud asutused ja isikud peavad kõiki neid nõudmisi täitma, samal ajal kui liikmesriikidelt oodatakse nende sätete rakendamisel arvestamist vastavate erinevate kutsealade iseärasustega ja selle direktiiviga hõlmatud asutuste ja isikute erinevustega mahus ja suuruses.*
- (40) Et säilitada asjaomaste asutuste ja teiste, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse selle valdkonna õigusakte, koostöövalmidus, tuleb neile vajadusel anda tagasisidet teatamiste kasulikkuse ja tulemuste kohta. Et seda võimaldada ning et analüüsida oma **rahapesu- ja terrorismivastase võitluse süsteemide** tõhusust, peavad liikmesriigid koguma ja täiendama asjakohast statistikat.
- (41) *Valuutavahetuspunktide, usaldusfondide ja äriühingute teenuste osutajate või kasiinode riiklikul tasandil registreerimisel või litsentseerimisel peavad pädevad ametiasutused tagama sellist tegevust tegelikult juhtivate või selliseid üksuseid juhtima hakkavate isikute ja selliste üksuste tegelikult tulusaavate omanike vastavuse ja sobivuse. Kriteeriumid, mille järgi isiku vastavus ja sobivus kindlaks määratakse, tuleb sätestada siseriiklikult kooskõlas riiklike õigusaktidega. Need kriteeriumid peavad peegeldama vähemalt kaitsevajadust, et neid asutusi ja isikuid ei kasutataks nende juhtide või tegelikult tulusaavate omanike poolt kuritegelikel eesmärkidel.*
- (42) *Rahapesu ja terrorismi rahastamise rahvusvahelist iseloomu arvestades peab koordineerimist ja koostööd finantsteabe üksuste vahel vastavalt nõukogu otsusele 2000/642/JSK¹, kaasa arvatud sidevõrk 'FIU-Net', võimalikult soodustama. Sellel eesmärgil tuleb komisjonil nõutavat abi osutada, et sellist koordineerimist kergendada, samuti rahaliselt toetada.*

---

¹ Nõukogu 17. oktoobri 2000. aasta otsus 2000/642/JSK teabevahetuse koostöökokkulepete kohta liikmesriikide rahapesu andmebüroode vahel (EÜT L 271, 24.10.2000, lk 4).

- (43) Rahapesu- **ja terroristide rahastamise** vastase võitluse olulisus peab viima selleni, et liikmesriigid kehtestavad siseriiklikes õigusaktides tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad sanktsioonid neile, kes rikuvad käesoleva direktiivi kohaselt vastu võetud siseriiklikke sätteid. ***Kehtestada tuleb sanktsioonid füüsiliste ja juriidiliste isikute jaoks.*** Kuna keerulistes rahapesu **ja terroristide rahastamise** operatsioonides osalevad sageli juriidilised isikud, tuleb sanktsioone rakendada ka juriidiliste isikute tegevuse suhtes.
- (44) ***Füüsilised isikud, kes tegutsevad juriidilise isiku struktuuri raames, kuid iseseisval alusel artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktis a ja b toodud tegevusalal, jäävad isiklikult vastutavaks selle direktiivi sätete järgmise eest, välja arvatud artiklis 35 toodud sätted.***
- (45) ***Käesoleva direktiivi tõhusa ja piisavalt järjepideva kohaldamise tagamiseks võib osutada vajalikuks käesolevas direktiivis sätestatud eeskirjade tehniliste aspektide täpsustamine, võttes arvesse erinevates liikmesriikides eksisteerivaid erinevaid rahastamisvahendeid, kutsealasid ja riske ning tehnilist arengut rahapesu ja terrorismi rahastamise vastases võitluses. Komisjonile tuleks vastavalt anda volitused võtta vastu rakendusmeetmed, näiteks määratleda teatud kriteeriumid, mille alusel selgitatakse välja madala ja kõrge riskiastmega olukorrad, mille puhul piisab lihtsustatud taustakontrollist või on asjakohane kasutada tugevdatud taustakontrolli, tingimusel et kõnealused rakendusmeetmed ei muuda käesoleva direktiivi olulisi osi ning et komisjon tegutseb kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud põhimõtetega pärast konsulteerimist rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise komiteega.***
- (46) Vajaduse tõttu teha direktiivis 91/308/EMÜ olulisi muudatusi tuleb see selguse mõttes asendada.
- (47) Kuna liikmesriigid üksi ei saa täiel määral täita käesoleva direktiivi eesmäärke, mis meetmete ulatuse ja mõju tõttu on paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärkide saavutamiseks.

- (48) *Oma rakendusvolituste kasutamisel kooskõlas käesoleva direktiiviga peab komisjon arvestama järgmiste põhimõtetega: vajadus läbipaistvuse ning käesoleva direktiiviga hõlmatud asutuste ja isikutega ning Euroopa Parlamendi ja nõukoguga konsulteerimise kõrgete tasemete järele; vajadus tagada, et pädevad asutused suudaksid järjekindlalt kindlustada reeglite järgimise; rakendusmeetmetega seotud kulude ja eeliste tasakaal käesoleva direktiiviga hõlmatud asutuste ja isikute jaoks pikaajalises perspektiivis; vajadus tunnustada paindlikkuse vajadust rakendusmeetmete kohaldamisel kooskõlas riskiteadliku baaslähenemisega; vajadus tagada kooskõla ELi sama valdkonna teiste õigusaktidega; vajadus kaitsta ELi, selle liikmesriike ja nende kodanikke rahapesu ja terrorismi rahastamise tagajärgede eest.*
- (49) *See direktiiv on kooskõlas põhiõiguste ja põhimõtetega, mis on tunnustatud eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga. Direktiivi ei tohi tõlgendada ega rakendada viisil, mis pole kooskõlas Euroopa inimõiguste konventsiooniga,*

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

Sisu, reguleerimisala ja mõisted

Artikkel 1

1. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu *ja terrorismi rahastamine on keelatud.*
2. Käesoleva direktiivi raames käsitletakse rahapesuna järgmist ettekavatsetud tegevust:

- a) vara muundamine või ülekandmine, kui on teada, et selline vara on saadud kuritegelikust tegevusest või selles osalemisest, eesmärgiga varjata või hoida saladuses vara ebaseaduslikku päritolu või abistada kuritegelikus tegevuses osalenud isikut, et ta saaks hoiduda oma tegude õiguslikest tagajärgedest;
- b) vara tõelise olemuse, päritolu, asukoha, käsutamiseviisi, ümberpaigutamise, omandiõiguse või muude varaga seotud õiguste varjamine või saladuses hoidmine, kui on teada, et selline vara on saadud kuritegelikust tegevusest või selles osalemisest;
- c) vara omandamine, valdamine või kasutamine, kui selle saamisel on teada, et selline vara on saadud kuritegelikust tegevusest või selles *osalemisest*;
- d) *mistahes eeltoodud punktis* nimetatud tegudes osalemine, *seotus nendega*, nende toimepanemise katsed ning nende kaasaaitamine ja kihutamine või nende soodustamine või nendeks *nõuandmine*.

Rahapesuga on tegemist ka juhul, kui tegevus, mille tulemusel saadi rahapesus kasutatav vara, toimus mõne teise liikmesriigi või kolmanda riigi territooriumil.

3. *Käesoleva direktiivi mõistes tähendab "terrorismi rahastamine" rahaliste vahendite eraldamist või kogumist ükskõik millisel viisil, otseselt või kaudselt, kavatsusega neid kasutada või teadmisel, et neid kasutatakse täielikult või osaliselt selleks, et panna toime süütegu nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta¹ artiklite 1 kuni 4 tähenduses.*

4. *Teadmist, kavatsust või eesmärki, mis kuuluvad lõigetes 2 ja 3 nimetatud tegude koosseisu, võib tuletada teo objektiivsete faktiliste asjaolude põhjal.*

---

¹ EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3.

Artikkel 2

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse järgmiste asutuste ja isikute suhtes:

- 1) krediidiasutused;
- 2) finantseerimisasutused;
- 3) järgmised juriidilised või füüsilised isikud nende kutsetegevuse osas:
  - a) audiitorid, välisraamatupidajad ja maksunõustajad;
  - b) notarid ja teised sõltumatutel juriidilistel ametikohtadel töötajad, kui nad osalevad oma kliendi heaks või tema nimel mõnes finants- või kinnisvaratehingus või aitavad kliendil ellu viia või planeerida tehingut, mis puudutab:
    - i) kinnisvara või majandusüksuste ostu ja müüki;
    - ii) kliendi raha, väärtpaberite või muu vara haldamist;
    - iii) panga-, hoiu- või väärtpaberikontode avamist või haldamist;
    - iv) äriühingute asutamiseks, tegevuseks või juhtimiseks vajalike vahendite hankimist;
    - v) *usaldusfondide, äriühingute* või sarnaste üksuste asutamist, tegevust või juhtimist;
  - c) *usaldusfondide ja äriühinguteenuste osutajad*, kes ei kuulu alapunktide a või b **alla**;
  - d) ***kinnisvaraagendid***;

- e) teised kaubanduses tegutsevad *füüsilised või juriidilised* isikud, kui *sooritatakse sularahamakse vähemalt 15 000 EUR* väärtuses, olenemata sellest, kas tehing sooritatakse ühekordse maksena või erinevate maksetena, mis näivad olevat seotud;
- f) kasiinod.

2. Liikmesriigid võivad otsustada, *et füüsilised ja juriidilised isikud, kes osalevad finantseerimistegevuses piiratud mahu* või üksikutel juhtudel ja kelle puhul rahapesuoht *või terroristide finantseerimise* oht on väike, *ei kuulu artikli 3 lõigete 1 ega 2 kohaldamisalasse.*

Artikkel 3

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) "krediidiasutus" – Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi 2000/12/EÜ *krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta*¹ artikli 1 lõike 1 esimeses lõigus määratletud krediidiasutus, sealhulgas ühenduses või väljaspool seda asuva peakontoriga krediidiasutuste filiaalid, mis on määratletud kõnealuse direktiivi artikli 1 lõikes 3 ja asuvad ühenduses;
- 2) "finantseerimisasutus" –
  - a) ettevõtte, mis pole krediidiasutus ja mis viib läbi üht või mitut direktiivi 2000/12/EÜ I lisa punktides 2-12 ja punktis 14 sisalduvat tegevust, sealhulgas valuutavahetus- ja rahaülekandetasutused;
  - b) kindlustusfirma, kes on saanud tegevusloa Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta direktiivis 2002/83/EÜ *elukindlustuse kohta*² sätestatud nõuete kohaselt, kuivõrd see tegutseb kõnealuse direktiiviga hõlmatud tegevusvaldkondades;
  - c) investeerimisühing Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/39/EÜ *finantsinstrumentide turgude kohta*³ artikli 4 lõikes 1 määratletud tähenduses;

---

¹ EÜT L 126, 26.5.2000, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni direktiiviga 2004/69/EÜ (ELT L 125, 28.4.2004, lk 44).

² EÜT L 345, 19.12.2002, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud nõukogu direktiiviga 2004/66/EÜ (ELT L 168, 1.5.2004, lk 35).

³ ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.

- d) ühisinvesteeringisettevõtte, mis turustab oma osakuid või aktsiaid;
  - e) *kindlustusvahendaja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. detsembri 2002. aasta direktiivi 2002/92/EÜ kindlustusvahenduse kohta¹ artikli 2 punkti 5 tähenduses, välja arvatud nimetatud direktiivi artikli 2 punktis 7 nimetatud kindlustusvahendajad elukindlustuste ja teiste investeeringisega seotud teenuste osas;*
  - f) punktides a kuni e viidatud asutuste filiaalid, kui need asuvad ühenduses, olenemata sellest, kas nende *finantseerimisasutuste* peakontorid paiknevad ühenduses või sellest *väljaspool*;
- 3) "**vara**" – igasugune vara, nii kehaline kui kehatu, nii kinnis- kui vallasvara, nii materiaalne kui mittemateriaalne, samuti sellise vara omandiõigust või muid selle varaga seotud õigusi tõendavad juriidilised dokumendid, sealhulgas elektroonsed või digitaalsed;
- 4) "kuritegelik tegevus" – mis tahes kuritegelik osalemine raske kuriteo toimepanemisel;
- 5) "rasked kuriteod" – vähemalt:
- a) *tegevus nõukogu raamotsuse 2002/475/JSK artiklite 1 kuni 4 tähenduses;*
  - b) 1988. aasta narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastase Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni artikli 3 lõike 1 punktis a määratletud mis tahes õigusrikkumine;
  - c) *nõukogu poolt Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 alusel 21. detsembril 1998. aastal vastu võetud ühismeetme 98/733/JSK, millega Euroopa Liidu liikmesriikides tunnistatakse kuriteoks kuulumine kuritegelikku organisatsiooni,² artiklis 1 määratletud kuritegelike ühenduste tegevus;*
  - d) *Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni³ artikli 1 lõikes 1 ja artiklis 2 määratletud pettused, vähemalt tõsised pettused;*

---

¹ EÜT L 9, 15.1.2003, lk 3.

² EÜT L 351, 29.12.1998, lk 1.

³ EÜT C 316, 27.11.1995, lk 49.

- e) korruptsioon;
  - f) kõik õigusrikkumised, mille eest määratava karistuse ülemmääraks on üle aasta kestev vabadusekaotus või vabadust piirav julgeolekumeede või nendes riikides, mille õigussüsteemides on kehtestatud õigusrikkumiste alammäär, vähemalt kuus kuud kestva vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega karistatavad õigusrikkumised.
- 6) "tegelikult tulusaav omanik" – *füüsiline isik või füüsilised isikud, kes on kliendi lõplik omanik või lõplikud omanikud või teda lõplikult kontrollivad ja/või füüsiline isik, kelle eest tehing või toiming sooritatakse. Tegelikult tulusaav omanik hõlmab vähemalt:*
- a) *äriühingute puhul:*
    - i) *füüsiline isik või füüsilised isikud, kes lõplikult omab või kontrollib juriidilist isikut piisava arvu aktsiate või osade või hääleõiguste otsese või kaudse omamise või kontrollimise kaudu, kaasa arvatud osalused esitajaaktsiate või -osade kujul, välja arvatud reguleeritud turul noteeritud ettevõtjat, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse õigusaktidega kooskõlas olevaid avalikustamismõudeid või samaväärseid rahvusvahelisi standardeid; selle kriteeriumi täitmiseks loetakse piisavaks osalust suurusega 25% pluss üks aktsia või osa või üks hääle;*
    - ii) *füüsiline isik või füüsilised isikud, kes omavad muul viisil kontrolli juriidilise isiku juhtimise üle;*
  - b) *juriidiliste isikute puhul, nagu näiteks fondid ja õiguslike üksuste puhul, nagu näiteks usaldusfondid, mis vahendeid haldavad või jagavad:*
    - i) *juhul kui tulevased soodustatud isikud on juba nimetatud, füüsiline isik või füüsilised isikud, kes on õigusliku üksuse või juriidilise isiku vara suhtes soodustatud isik või soodustatud isikud vähemalt 25% ulatuses;*
    - ii) *juhul kui üksikisikuid, kes on juriidilise isiku või õigusliku üksuse soodustatud isikud, ei ole veel nimetatud, isikute grupp, kelle huvides peamiselt juriidiline isik asutati või õiguslik üksus tegutseb;*

iii) *füüsiline isik või füüsilised isikud, kes teostab või teostavad olulist kontrolli õigusliku üksuse või juriidilise isiku vara suhtes vähemalt 25% ulatuses;*

- 7) *"usaldusfondide ja äriühingute teenuste osutajad"* – mis tahes füüsiline või juriidiline isik, kes osutab äriatel alustel kolmandatele isikutele mõnd järgmistest teenustest:
- a) äriühingute või teiste juriidiliste isikute asutamine;
  - b) tegutsemine direktori või sekretärina äriühingus, osanikuna täisühingus või sarnasel positsioonil teiste juriidiliste isikute suhtes, samuti teise isiku määramine kõnealustele ametikohtadele;
  - c) asukoha või äritegevuse, posti- või haldusaadressi **ja teiste sellega seonduvate teenuste** pakkumine äriühingule, seltsingule või teistele juriidilistele isikutele või üksustele;
  - d) tegutsemine *usaldusfondi* või muu õigusliku üksuse *usaldusisikuna*, samuti teise isiku *vahendamine* kõnealusele positsioonile;
  - e) *fiktiivse aktsionärina tegutsemine või teise isiku leidmine fiktiivse aktsionärina tegutsemiseks, välja arvatud reguleeritud turul noteeritud ettevõtja, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse õigusaktidega kooskõlas olevaid avalikustamismõndeid või samaväärseid rahvusvahelisi standardeid;*
- 8) "poliitiliselt silmapaistvad isikud" – füüsilised isikud, kes täidavad või on täitnud olulisi avalikke **funktsioone ja** selliste isikute **lähimad perekonnaliikmed** või *selliste isikute teadaolevad* lähedased kaastöötajad;
- 9) "ärisuhe" – äriine, ametialane või kaubandussuhe, *mis on tihedalt seotud käesoleva direktiiviga hõlmatud asutuste ja isikute vastava tegevusega ning* millest kontakti loomise hetkel oodatakse teatavat kestvust;
- 10) "varipank" – krediitiasutus **või võrdväärseid tegevusi sooritav asutus**, mis on asutatud sellise riigi jurisdiktsiooni all, milles tal puudub sihipärasel kontseptsioonil ja juhtimisel põhinev füüsiline olemus, ja mis pole seotud ühegi reguleeritud finantskontserniga.

Artikkel 4

Liikmesriigid kannavad hoolt selle eest, et käesoleva direktiivi sätteid laiendatakse täies ulatuses või osaliselt elukutsetele ja ettevõtjate kategooriatele, mis ei ole küll asutused ja isikud artikli 2 lõike 1 mõistes, kuid sooritavad tegevusi, mis on eriti sobivad rahapesu ja terrorismi finantseerimise eesmärkidel kasutamiseks.

Juhul kui liikmesriik otsustab laiendada käesoleva direktiivi sätteid artikli 2 lõikes 1 nimetatata elukutsetele ja ettevõtjate kategooriatele, siis teatab ta oma otsusest komisjonile.

Artikkel 5

Liikmesriigid võivad käesoleva direktiiviga reguleeritud valdkonnas rahapesu **ja terrorismi rahastamise** tõkestamiseks vastu võtta või kehtima jätta käesoleva direktiivi sätetest rangemad sätted.

II PEATÜKK

Kliendi taustakontroll

1. JAGU

ÜLDSÄTTED

Artikkel 6

Liikmesriigid keelavad oma krediidi- ja finantseerimisasutustel *hoida anonüümseid pangakontosid või anonüümseid arveldusraamatuid. Erandina artikli 9 lõikest 6 näevad liikmesriigid kõikidel juhtudel ette, et olemasolevate anonüümsete pangakontode või anonüümsete arveldusraamatute valdajad või soodustatud isikud allutatakse nii kiiresti kui võimalik ja igal juhul enne seda, kui neid kontosid või raamatuid ükskõik missugusel viisil käsutatakse, klientide taustakontrolli nõuetele.*

Artikkel 7

Asutused ja isikud, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, peavad rakendama klientide **taustakontrolli menetlust** järgmistel juhtudel:

- a) ärisuhte loomise ajal;
- b) juhuslike tehingute sooritamisel vähemalt 15 000 *EUR* väärtuses, sõltumata sellest, kas tehing sooritatakse ühe maksena või mitme maksena, mis näivad olevat seotud;
- c) kui on olemas rahapesu **või terrorismi rahastamise** kahtlus, hoolimata ükskõik millisest möödusest, erandist või osaluskünnisest;
- d) kui esineb kahtlusi varem kontrollitud kliendi isikut tõendavate andmete õigsuses või adekvaatsuses.

Artikkel 8

1. *Kliendi taustakontrolli menetlus* hõlmab järgmist:

- a) kliendi isiku tõendamine ja isikusamasuse tuvastamine **dokumentide, andmete või usaldusväärsest ja sõltumatust allikast hangitud teabe põhjal**;
- b) võimalusel tegelikult tulusaava omaniku kindlakstegemine ning **riskipõhiste ja piisavate** meetmete võtmine **tema** isikusamasuse tuvastamiseks sellises ulatuses, et asjaomane asutus või isik oleks veendunud, et ta teab, kes on tegelikult tulusaav omanik, sealhulgas juriidiliste isikute, *usaldusfondide* ning sarnaste õiguslike üksuste puhul ka **riskipõhiste ja piisavate** meetmete võtmine, et saada teavet kliendi *omandi- ja kontrollstruktuuri* kohta;
- c) teabe hankimine ärisuhte eesmärgi ja olemuse kohta;

d) pidev ärisuhte *seire*, sealhulgas ärisuhte vältel teostatud tehingute kontrollimine, tagamaks, et teostatud tehingud on kooskõlas asjaomase asutuse või isiku teadmistega kliendist, tema tegevusest ja sellega seotud riskiastmest ning vajadusel ka vahendite allikaga, samuti asjaomaste dokumentide, andmete või teabe pidev ajakohastamine.

2. Asutused ja isikud, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, rakendavad kõiki lõikes 1 nimetatud *kliendi taustakontrolli* nõudeid, kuid võivad määrata nende meetmete ulatuse, lähtudes riskiastmest, mis sõltub kliendi, ärisuhte, toote või tehingu tüübist. ***Asutused ja isikud, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, peavad olema suutelised tõendama artiklis 37 nimetatud ametiasutustele, kaasa arvatud iseregulatsiooni organitele, et meetmete ulatus on rahapesu ja terrorismi finantseerimise riske silmas pidades kohane.***

Artikkel 9

1. Liikmesriigid nõuavad, et *klientide ja tegelikult tulusaavate omanike isikusamasuse kontrollimine peab toimuma enne ärisuhte rajamist või tehingu sooritamist.*

2. *Erandina lõikest 1 on liikmesriikidel õigus lubada, et kliendi ja tegelikult tulusaava omaniku isikusamasust kontrollitakse ärisuhte loomise ajal, kui see on vajalik, et äritegevuse tavapärasest käiku mitte katkestada ja kui rahapesu või terrorismi finantseerimise risk on väike. Sellisel juhul tuleks asjakohased menetlused lõpetada võimalikult kiiresti pärast esmakontakti.*

3. *Erandina lõigetest 1 ja 2 on liikmesriikidel seoses kindlustustegevusega õigus lubada, et poliisi alusel soodustatud isiku isikusamasuse kontrollimine toimub alles siis, kui ärisuhe on loodud. Sellisel juhul peaks kontrollimine aset leidma ajahetkel, mil tehakse väljamakse või soodustatud isik kavatseb oma poliisist tulenevaid õigusi realiseerida või enne seda.*

4. *Erandina lõigetest 1 ja 2 võivad liikmesriigid lubada pangakonto avamist tingimusel, et on piisavalt tagatud see, et tehinguid ei soorita klient või et neid ei sooritata tema nimel kuni on tagatud täielik vastavus eespool nimetatud sätetele.*

5. Liikmesriigid nõuavad, et kui asjaomane asutus või isik ei suuda täita *artikli 8 lõike 1 punktides a kuni c sätestatud nõudeid*, siis ei või ta ***pangatehinguid teha***, ärisuhet luua ega tehingut sooritada või lõpetab ärisuhte ja kaalub *kliendiga seoses teatamist finantsteabe üksusele kooskõlas artikliga 22*.

Liikmesriigid ei ole kohustatud kohaldama käesolevat sätet notaritele, sõltumatutel juriidilistel kutsealadel töötajatele, audiitoritele, välistele raamatupidajatele ja maksukonsultantidele nende kliendi õigusliku seisundi hindamise raames või nende tegevuse raames nimetatud kliendi kaitsja või esindajana kohtuprotsessi käigus või sellega seoses, kaasa arvatud konsultatsioonid menetluse algatamise või vältimise asjus.

6. Liikmesriigid nõuavad, et asutused ja isikud, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, rakendavad *kliendi taustakontrolli menetlust* mitte ainult kõigi uute klientide suhtes, vaid vajadusel ja riskiastmest sõltuvalt ka olemasolevate klientide suhtes.

Artikkel 10

1. Liikmesriigid nõuavad kõigi kasiinokülastajate isikute tõendamist ja isikusamasuse tuvastamist, kui nad ostavad või vahetavad mängužetooni vähemalt **2000 EUR** väärtuses.

2. Riikliku järelevalve all olevate kasiinode puhul loetakse *kliendi taustakontrolli kohustus* igal juhul *täidetuks*, kui kliendid registreeritakse, nende isik tõendatakse ja isikusamasus tuvastatakse koheselt kasiinosse sisenemisel või enne seda, sõltumata ostetud mängužetoonide väärtusest.

2. JAGU

LIHTSUSTATUD KLIENDI TAUSTAKONTROLL

Artikkel 11

1. ***Erandina artikli 7 punktidest a, b ja d, artiklist 8 ja artikli 9 lõikest 1 ei kehti nendes nimetatud nõuded käesoleva direktiiviga hõlmatud asutuste ja isikute kohta, kui kliendi puhul on tegemist käesoleva direktiiviga hõlmatud krediidi- või finantseerimisasutusega või kolmandas riigis asuva krediidi- või finantseerimisasutusega, mille kohta kehtivad selles riigis käesolevas direktiivis ettenähtud nõuetega võrdväärsed nõuded ja mis allub nende järgimise osas järelevalvele.***

2. Erandina *artikli 7 punktidest a, b ja d, artiklist 8 ja artikli 9 lõikest 1* võivad liikmesriigid lubada asutustel ja isikutel, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, jätta *kliendi taustakontrolli meetmed võtmata järgmiste isikute suhtes:*

- a) *börsil* noteeritud äriühingud, kelle väärtpaberitega kaubeldakse reguleeritud turul direktiivis 2004/39/EÜ määratletud tähenduses, ühes või mitmes liikmesriigis ja börsil noteeritud äriühingud kolmandatest riikidest, mille suhtes kohaldatakse avalikustamismõtteid, mis on kooskõlas ühenduse õigusaktidega;
- b) liikmesriikide või kolmandate riikide notarite ja teiste sõltumatutel juriidilistel kutsealadel töötajate poolt hoitavate ühispangaarvete tegelikult tulusaavad omanikud, kui nende suhtes kohaldatakse rahvusvahelistele standarditele vastavaid rahapesu *või terroristide rahastamise* vältimise nõudeid ning nende suhtes teostatakse järelevalvet nende nõuete täitmise üle *ja tingimusel, et tegelikult tulusaava omaniku isikusamasuse kohta käiv teave on kättesaadav nõude esitamisel ühispangaarve deponeerijatena tegutsevatele asutustele;*
- c) *siseriiklikud ametiasutused;*

või muude klientide osas, kelle puhul on tegemist väikese rahapesu- või terrorismi finantseerimise riskiga ja mis täidavad vastavalt artikli 40 lõike 1 punktile b kehtestatud tehnilised kriteeriumid.

3. *Lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhtudel koguvad isikud ja asutused igal juhul piisavalt informatsiooni, et oleks võimalik kindlaks teha, kas klient vastab nende lõigete mõistes erandi tingimustele.*

4. *Liikmesriigid teavitavad üksteist ja komisjoni juhtumitest, mille puhul nad leiavad, et kolmas riik täidab lõikes 1 või 2 sätestatud tingimusi või teistel juhtudel, mille puhul on täidetud vastavalt artikli 40 lõike 1 punktis b kehtestatud tehnilised kriteeriumid.*

5. Erandina *artikli 7 punktidest a, b ja d, artiklist 8 ja artikli 9 lõikest 1* võivad liikmesriigid lubada asutustel ja isikutel, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, jätta *kliendi taustakontrolli meetmed võtmata järgmistel juhtudel:*

- a) elukindlustuse poliisid, mille puhul aastane kindlustusmakse ei ületa 1000 *EUR* või kui ühekordne makse ei ületa 2500 *EUR*;
- b) pensioniskeemide kindlustuspoliisid, kui need ei sisalda tagasiostuklauslit ning neid ei saa kasutada laenutagatisena;
- c) töötajatele väljateenitud aastate pensioni või muid sarnaseid pensionihüvitisi võimaldav skeem, mille puhul kindlustusmaksed arvatakse palgast maha ning pensioniskeemi tingimused ei võimalda skeemis osaleja huvide loovutamist;
- d) elektronraha *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2000. aasta direktiivi 2000/46/EÜ elektronrahaasutuste asutamise ja tegevuse kohta ning usaldatavusnormatiivide täitmise üle peetava järelevalve kohta*¹ **artikli 1 lõike 3 punkti b** määratletud tähenduses, kui ***aparaati ei saa taas laadida, ei ületa seal hoitava elektronraha hulk 150 EUR; või kui aparati saab laadida, siis on seatud 2500 EUR suurune limiit elektroonilise raha toimingute kogusummale kalendriaastas, välja arvatud juhul, kui omanik on 1000 EUR või suurema summa elektroonilist raha tagastanud samal kalendriaastal vastavalt direktiivi 2000/46/EÜ artiklile 3;***

või ülejäänud toodete või tehingute osas, mille puhul on tegemist väikese rahapesu- või terrorismi finantseerimise riskiga, mis täidavad vastavalt artikli 40 lõike 1 punktile b kehtestatud tehnilisi kriteeriume.

Artikkel 12

Kui komisjon võtab vastu otsuse lähtuvalt **artikli 40 lõikest 4**, keelavad liikmesriigid asutustel ja isikutel, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, rakendada lihtsustatud *taustakontrolli* asjaomase kolmanda riigi krediidi- ja finantseerimisasutuste või börsil noteeritud äriühingute ***või muude üksuste*** suhtes, ***kui need vastavad artikli 40 lõike 1 punktis b kehtestatud tehnilistele kriteeriumitele.***

---

¹ EÜT L 275, 27.10.2000, lk 39.

3. JAGU

TUGEVDATUD KLIENDI TAUSTAKONTROLL

Artikkel 13

1. Liikmesriigid nõuavad asutustelt ja isikutelt, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, lisaks artiklites 7 ja 8 ning artikli 9 lõikes 6 nimetatud meetmetele tugevdatud kliendi taustakontrolli olukordades, millega kaasneb nende olemuse tõttu suurem rahapesu või terrorismi rahastamise oht, ja vähemalt järgmistes olukordades, vastavalt lõigetele 2, 3 ja 4 ning muudes olukordades, mis on kõrge rahapesu või terrorismi rahastamise riskiga vastavalt artikli 40 lõike 1 punkti c tehnilistele kriteeriumitele.

2. Kui klient pole olnud isiku tõendamiseks füüsiliselt kohal, nõuavad liikmesriigid, et asjaomased asutused ja isikud võtavad **kõrgema riski kompenseerimiseks konkreetseid ja asjakohaseid meetmeid, nagu näiteks** ühe või mitu järgmistest meetmetest:

- a) **tagama**, et kliendi isikusamasus tõendatakse **lisadokumentide, andmete või teabe põhjal**;
- b) lisameetmed esitatud dokumentide õigsuses veendumiseks või nende tõendamiseks või kinnituse nõudmine käesoleva direktiiviga hõlmatud **krediidi- või finantseerimisasutuselt**;
- c) **tagama**, et tehinguga seotud esimene makse tehtaks konto kaudu, mis on avatud kliendi nimel mõnes krediidasutuses.

3. Seoses piiriüleste **korrespondentpangasuhetega kolmandate** riikide **korrespondentasutustega** nõuavad liikmesriigid oma krediidasutustelt, et need:

- a) koguksid piisavalt teavet korrespondentasutuse kohta, et olla täielikult teadlik korrespondentasutuse tegevuse olemusest ja langetada avalikult kättesaadava teabe põhjal otsus asjaomase asutuse maine ja tema üle teostatava järelevalve kvaliteedi üle;

- b) hindaksid korrespondentasutuses rakendatavaid rahapesu- *ja terrorismi rahastamise* vastaseid kontrollisüsteeme;
- c) kooskõlastaksid uued korrespondentsuhted oma nõukoguga;
- d) dokumenteeriksid mõlema asutuse kohustused;
- e) veenduksid laiendatud kasutusõigusega kontode puhul, et korrespondentasutus on tuvastanud korrespondentasutuse kontodele otsest juurdepääsu omavate klientide isikusamasuse ning teostab nende üle pidevat *seiret* ning saab päringu korral väljastada asjakohased kliendiandmed *vastavale asutusele*.

4. Tehingute või ärisuhte osas poliitiliselt silmapaistvate *isikutega, kes resideeruvad teises liikmesriigis või kolmandas riigis*, nõuavad liikmesriigid *käesoleva direktiiviga hõlmatud* asutustelt ja isikutelt, et need:

- a) seaksid sisse sobivad *riskipõhised meetodid* otsustamaks, kas klient on poliitiliselt silmapaistev isik;
- b) kooskõlastaksid selliste klientidega ärisuhte loomise oma nõukoguga;
- c) võtaksid *sobivad* meetmed varanduse ja rahaliste vahendite allikate kindlakstegemiseks, *mida* ärisuhte *või tehingu raames kasutatakse*;
- d) *allutada ärisuhe tugevdatud pidevale seirele*.

5. Liikmesriigid keelavad krediidasutustel luua või jätkata korrespondentpangasuhteid varipankadega *ja nõuavad, et krediidasutus võtaks kohaseid meetmeid tagamaks, et tekiks või jätkuks korrespondentsuhted pankadega, mis teadaolevalt lubavad varipankadel oma kontosid kasutada*.

6. Liikmesriigid tagavad, et asutused ja isikud, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, pööraksid erilist tähelepanu rahapesu- *või terrorismi rahastamise* ohule, mis tuleneb anonüümsust võimaldavatest toodetest või tehingutest, ning võtaksid vajadusel meetmeid, mis aitaksid vältida nende kasutamist rahapesu *või terrorismi rahastamise* skeemides.

4. JAGU

NÕUETE TÄITMISE USALDAMINE KOLMANDATELE ISIKUTELE

Artikkel 14

Liikmesriigid võivad lubada asutustel ja isikutel, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, usaldada *artikli 8 lõike 1 punktides a kuni c* sätestatud nõuete täitmise kolmandatele isikutele.

Lõplikult vastutab *artikli 8 lõike 1 punktide a kuni c nõuete täitmise eest* siiski kolmandat isikut usaldav asutus või isik, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse.

Artikkel 15

Juhtudel, kus liikmesriik lubab, et tema artikli 2 lõike 1 punktis 1 või 2 nimetatud asutusi kasutatakse riigisiselt kolmandate isikutena, lubab ta oma artikli 2 lõikes 1 nimetatud asutustel ja isikutel igal juhul tunnustada ja aktsepteerida artikli 8 lõike 1 punktides a kuni c kindlaks määratud klientide taustakontrolli menetluste tulemust vastavalt artiklile 14, mille teostas vastavalt käesolevale direktiivile artikli 2 lõike 1 punktis 1 või 2 nimetatud asutus teises liikmesriigis (välja arvatud valuutavahetuspunktid ja rahaülekannetega ja väljastamisega tegelevad ettevõtjad) ja mis vastavad artiklite 16 ja 18 nõuetele, isegi siis, kui dokumentide või andmete puhul, mis võeti aluseks nimetatud nõudeid silmas pidades, on tegemist teiste dokumentide või andmetega kui need, mis on ette nähtud selles liikmesriigis, kus asub asutus või isik, kelle poole klient pöördub.

Juhtudel, kus liikmesriik lubab, et tema artikli 3 punkti 2 alapunktis a nimetatud valuutavahetuspunkte ja rahaülekannetega ja väljastamisega tegelevaid ettevõtjaid kasutatakse riigisiselt kolmandate isikutena, lubab ta neil igal juhul tunnustada ja aktsepteerida artikli 8 lõike 1 punktides a kuni c kindlaks määratud klientide taustakontrolli menetluste tulemust vastavalt artiklile 14, mille teostas vastavalt käesolevale direktiivile sama kategooria asutus teises liikmesriigis ja mis vastavad artiklite 16 ja 18 nõuetele, isegi siis, kui dokumentide või andmete puhul, mis võeti aluseks nimetatud nõudeid silmas pidades, on tegemist teiste dokumentide või andmetega kui need, mis on ette nähtud selles liikmesriigis, kus asub asutus või isik, kelle poole klient pöördub.

Juhtudel, kus liikmesriik lubab, et tema artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a kuni c nimetatud isikuid kasutatakse riigisiselt kolmandate isikutena, lubab ta neil igal juhul tunnustada ja aktsepteerida artikli 8 lõike 1 punktides a kuni c kindlaks määratud klientide taustakontrolli menetluste tulemust vastavalt artiklile 14, mille teostas vastavalt käesolevale direktiivile artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a kuni c nimetatud isik teises liikmesriigis ja mis vastavad artiklite 16 ja 18 nõuetele, isegi siis, kui dokumentide või andmete puhul, mis nimetatud nõudeid silmas pidades aluseks võeti, on tegemist teiste dokumentide või andmetega kui need, mis on ette nähtud selles liikmesriigis, kus asub asutus või isik, kelle poole klient pöördub.

Artikkel 16

1. Käesolevas jaos on "kolmandad isikud" asutused ja isikud, kes **on artiklis 2 nimetatud või kolmandas riigis asuvad samaväärsed asutused ja isikud**, kes vastavad järgmistele nõuetele:
  - a) nende suhtes kohaldatakse **seadusega kehtestatud** ametialase registreerimise nõuet;
  - b) nad rakendavad *kliendi taustakontrolli-* ja registreerimissüsteeme, mis on **sätestatud või samaväärsed** käesolevas direktiivis sätestatutega, ning nende meetmete vastavust käesoleva direktiivi nõuetele jälgitakse V peatüki 2. jao alusel või nad asuvad kolmandas riigis, mis on kehtestanud käesolevas direktiivis sätestatutega samaväärsed nõuded.
2. **Liikmesriigid teavitavad üksteist ja komisjoni** juhtudest, mille puhul nad leiavad, et kolmas riik **vastab** lõike 1 punktis b sätestatud tingimustele.

Artikkel 17

Kui komisjon võtab vastu otsuse *artikli 40 lõike 4 alusel*, keelab liikmesriik asutustel ja isikutel, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, *tugineda artikli 8 lõike 1 punktide a kuni c nõuete täitmisele asjaomase kolmanda riigi kolmandate isikute poolt*.

Artikkel 18

Kolmandad isikud teevad *vastavalt artikli 8 lõike 1 punktides a kuni c* sätestatud nõuetele *nõutud* teabe viivitamatult kättesaadavaks asutusele või isikule, kelle juurde klient suunatakse.

Vastava päringu korral edastab kolmas isik koheselt asutusele või isikule, kelle juurde klient suunatakse, asjakohased koopiad kliendi isikut tõendavatest ja isikusamasust tuvastavatest andmetest ja muudest kliendi või tegelikult tulusaava omaniku isikut tõendavatest *dokumentidest*.

Artikkel 19

Käesolevat jagu ei kohaldata allhangete ega esindussuhete puhul, kui allhanke pakkujat või agenti käsitletakse lepingu *kohaselt osana asutusest* või *isikust*, kelle suhtes kohaldatakse käesoleva direktiivi sätteid.

III PEATÜKK

Teatamiskohustused

1. JAGU

ÜLDSÄTTED

Artikkel 20

Liikmesriigid nõuavad, et asutused ja isikud, kelle suhtes käesolevat direktiivi kohaldatakse, *pööravad erilist tähelepanu tegevustele*, mille puhul nad peavad eriti tõenäoliseks seotust rahapesu *või terrorismi rahastamisega*, *eelkõige keerukatele, ebatavaliselt suuremahulistele tehingutele ning kõikidele ebatavalistele tehingumallidele*, millel pole selget majanduslikku ega *nähtavat* seaduslikku eesmärki.

Artikkel 21

Kõik liikmesriigid asutavad rahapesuga *ja terrorismi rahastamisega* tõhusaks võitlemiseks *finantsteabe üksuse*.

Finantsteabe üksus on keskne riiklik üksus. Selle ülesandeks on vastu võtta, (ja lubatud määral) küsida, analüüsida ning pädevatele asutustele teatavaks teha *teavet*, mis käsitleb *võimalikku rahapesu, terrorismi rahastamist* või mis on nõutav vastavalt siseriiklikele õigusaktidele. *Finantsteabe üksusele tagatakse eesmärkide täitmiseks vajalikud piisavad vahendid*.

Liikmesriigid tagavad, et finantsteabe üksus saab vahetult või kaudselt ja õigeaegselt juurdepääsu finants-, haldus- ja õiguskaitsealasele teabele, mida ta vajab oma ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks.

Artikkel 22

1. Liikmesriigid nõuavad, et asutused ja isikud, kelle suhtes kohaldatakse käesoleva direktiivi sätteid, ning nende juhid ja töötajad näitaksid üles täielikku koostöövalmidust:

- a) teavitades *finantsteabe üksust viivitamatult* omal algatusel juhtumitest, mille puhul asutus või isik, kelle suhtes käesoleva direktiivi sätteid kohaldatakse, teab, kahtlustab või kui tal on põhjust kahtlustada, et rahapesu *või terrorismi rahastamist pannakse toime või* on toime pandud või seda on üritatud toime panna.
- b) esitades *finantsteabe üksusele* selle päringu korral *viivitamatult vajaliku* teabe kohaldatavates õigusaktides sätestatud korras.

2. Lõikes 1 osutatud teave edastatakse *finantsteabe üksusele* selles liikmesriigis, kelle territooriumil teavet edastav asutus või isik asub. Tavaliselt edastab või edastavad vastava teabe *artiklis 34* osutatud korras määratud isik või isikud.

Artikkel 23

1. *Erandina artikli 22 lõikest 1 võivad liikmesriigid artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a ja b nimetatud isikute puhul määrata asutuseks, keda kõigepealt teavitatakse, finantsteabe üksuse asemel kutseala iseregulatsiooni organi. Ilma et see piiraks lõiget 2, edastab nimetatud iseregulatsiooni organ teabe nendel juhtudel kohe ja filtreerimata finantsteabe üksusele.*

2. Liikmesriigid ei ole kohustatud kohaldama artikli 22 lõikes 1 sätestatud kohustusi notarite, sõltumatutel juriidilistel ametikohtadel töötajate, audiitorite, välisraamatupidajate ega maksunõustajate suhtes teabe osas, mida need saavad mõnelt oma kliendilt või mõne oma kliendi kohta, kui nad selgitavad oma kliendi õiguslikku olukorda või kaitsevad või esindavad kõnealust klienti kohtumenetluses või sellega seoses, sealhulgas juhul, kui nad annavad kohtumenetluse algatamist või vältimist käsitlevat nõu, olenemata sellest, kas kõnealune teave on saadud enne sellist menetlust, selle ajal või pärast seda.

Artikkel 24

Liikmesriigid nõuavad, et *asutused ja isikud, kelle suhtes kohaldatakse käesoleva direktiivi nõudeid, ei sooritaks tehinguid, mida nad teavad või kahtlustavad olevat seotud rahapesuga või terrorismi rahastamisega enne artikli 22 lõike 1 punktis a sätestatud vajalike toimingute tegemist.*

Vastavalt liikmesriikide õigusaktidele on õigus anda korraldus jätta tehing sooritamata.

Kui on kahtlus, et tehing on seotud rahapesuga *või terrorismi rahastamisega*, ja kui selle sooritamata jätmine ei ole võimalik või võib takistada võimalikust rahapesust *või terrorismi rahastamisest* kasu saajate tabamist, teavitavad asjaomased asutused ja isikud *finantsteabe üksust* kohe pärast tehingut.

Artikkel 25

1. Liikmesriigid tagavad, et kui **artiklis 37 nimetatud** asutused avastavad asutuste ja isikute juures, kelle suhtes kohaldatakse käesoleva direktiivi sätteid, inspekteerimiste käigus või mõnel muul viisil asjaolusid, mis võivad olla **seotud rahapesuga või terrorismi rahastamisega**, teatavad nad **sellest viivitamatult finantsteabe üksusele**.

2. Liikmesriigid tagavad, et seadusega aktsiaturgude, valuutaturgude ja tuletisväärtpaberiturgude järele valvama volitatud järelevalveasutused teavitavad **finantsteabe üksust** neile teatavaks saanud asjaoludest, mis võivad olla **seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega**.

Artikkel 26

Kui asutus või isik, kelle suhtes kohaldatakse käesoleva direktiivi sätteid, või sellise asutuse või isiku töötaja või juht edastab **heauskselt vastavalt artikkel 22 lõikele 1 ja artiklile 23 artiklites 22 ja 23** osutatud **teavet, ei** käsitleta seda lepinguga või õigusnormidega teabe avalikustamisele kehtestatud piirangute rikkumisena ning asutus või isik või tema juht või töötaja ei kannaks selle eest mingit vastutust.

Artikkel 27

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et kaitsta asjaomaste asutuste ja isikute töötajaid, kes teatavad rahapesust **või terrorismi rahastamisest** kas asutusesiseselt või **finantsteabe üksusele** ähvarduste või vaenuliku tegevuse eest.

2. JAGU

AVALIKUSTAMISE KEELAMINE

Artikkel 28

1. Käesoleva direktiiviga hõlmatud asutused ja isikud ning nende juhid ja töötajad ei avalikusta asjaomasele kliendile või teistele kolmandatele isikutele, *et on edastatud* teavet vastavalt *artiklitele 22 ja 23* või et rahapesuga *või terrorismi rahastamisega* seoses on või võib olla algatatud uurimine.

2. Eespool nimetatud keeld ei kehti teabe edastamise kohta artiklis 37 nimetatud ametiasutustele, kaasa arvatud iseregulatsiooni organid, ega teabe edastamise kohta õiguskaitse eesmärkidel.

3. Eespool nimetatud keeld ei ole vastuolus teabe edastamisega Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2002. aasta direktiivi 2002/87/EÜ, milles käsitletakse finantskonglomeraati kuuluvate krediitiasutuste, kindlustusseltside ja investeerimisühingute täiendavat järelevalvet,¹ artikli 2 lõike 12 mõistes ühte ja samasse kontserni kuuluvate liikmesriikide või kolmandate riikide asutuste vahel, kui nad täidavad artikli 11 lõikes 1 sätestatud tingimusi.

4. Eespool nimetatud keeld ei ole vastuolus teabe edastamisega liikmesriikide või kolmandate riikide, kus kehtivad käesoleva direktiiviga võrdväärased nõuded, artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a ja b nimetatud isikute vahel, kes tegelevad oma kutsealaga, olgu siis töötajatena või mitte, ühes ja samas juriidilises isikus või võrgustikus. Käesoleva artikli tähenduses on võrgustik ulatuslikum struktuur, kuhu isik kuulub ja millel on ühised omanikud ja juhtkond ning ühine vastavuskontroll.

5. Artikli 2 lõike 1 punktis 2 ja punkti 3 alapunktides a ja b nimetatud asutuste või isikute puhul ei takista lõikes 1 sätestatud keeld juhtudel, kus on tegemist sama kliendi ja sama tehinguga, milles osaleb kaks või enam asutust või isikut, teabe edastamist asjaomaste asutuste vahel, kui nad asuvad liikmesriigis või kolmandas riigis, kus kehtivad käesoleva direktiiviga võrdväärased nõuded ning ametisaladuse ja isikuandmete kaitse osas kehtivad nende jaoks võrdväärased kohustused. Vahetatud teavet võib kasutada eranditult rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärkidel.

---

¹ ELT L 35, 11.2.2003, lk 1.

6. Juhtumeid, mil artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a ja b nimetatud isikud püüavad klienti veenda ebaseaduslikust tegevusest hoiduma, ei käsitleta avalikustamisena esimeses lõikes määratletud tähenduses.

7. Liikmesriigid teavitavad üksteist vastastikku ja komisjoni juhtumitest, kus kolmas riik täidab nende arvates lõigetes 3, 4 või 5 kehtestatud tingimusi.

Artikkel 29

Juhtudel, mille puhul komisjon võtab vastu otsuse vastavalt artikli 40 lõikele 4, keelavad liikmesriigid teabe edastamise käesoleva direktiiviga hõlmatud asutuste ja isikute ning asjaomase kolmanda riigi asutuste ja isikute vahel.

IV PEATÜKK

Dokumentide säilitamine ja statistilised andmed

Artikkel 30

Liikmesriigid nõuavad, et asutused ja isikud, kelle suhtes käesoleva direktiivi sätteid kohaldatakse, säilitaksid järgmised dokumendid ja teabe, mida saaks kasutada *võimaliku rahapesu või terrorismi rahastamise uurimise toimingute käigus või analüüsimisel finantsteabe üksuse või teiste pädevate ametiasutuste poolt vastavalt riiklikule õigusele:*

- a) *kliendi taustakontrolli* puhul nõutavate tõendite koopiad või viited vähemalt viie aasta jooksul pärast kliendisuhte lõppu;
- b) ärisuhete ja tehingute puhul tõendusmaterjalid ning andmed, mis sisaldavad originaaldokumente või nende koopiaid, mida võib kohaldatavate siseriiklike õigusaktide kohaselt kasutada kohtumenetluste käigus, vähemalt viie aasta jooksul pärast asjaomaste tehingute teostamist või ärisuhte *lõppu*.

Artikkel 31

1. Liikmesriigid nõuavad, et **krediidi- ja finantseerimisasutused**, kelle suhtes kohaldatakse käesoleva direktiivi sätteid, võtaksid **asjakohasel juhul**, oma kolmandates riikides asuvates filiaalides ja tütarettevõtetes **kliendi taustakontrolli** ja dokumentide säilitamise osas meetmeid, mis oleksid vähemalt võrdväärsed käesolevas direktiivis sätestatud meetmetega.

Kui kolmanda riigi õigusaktid ei **võimalda** selliste meetmete võtmist, nõuavad liikmesriigid, et asjaomased asutused esitaksid nõutava teabe oma **liikmesriigi** pädevatele asutustele.

2. Liikmesriigid ja komisjon teatavad üksteisele juhtudest, mille puhul nad leiavad, et kolmanda riigi õigusaktid ei **võimalda** lõike 1 esimeses lõigus sätestatud meetmete võtmist **ja lahenduseni jõudmiseks tuleb rakendada kooskõlastatud abinõusid**.

3. **Liikmesriigid kehtestavad, et juhul kui kolmanda riigi õigusaktid ei võimalda lõike 1 alapunktis 1 nimetatud meetmete kohaldamist, võtavad asutused täiendavaid meetmeid, et tõhusalt tegeleda rahapesu või terrorismi rahastamise ohuga.**

Artikkel 32

Liikmesriigid **nõuavad**, et nende krediidi- ja finantseerimisasutused **loovad süsteemid, mis võimaldavad neil vastata** täielikult ja kiiresti **finantsteabe üksuse** või siseriiklike õigusaktide kohaselt teiste asutuste päringutele selle kohta, kas neil on või on eelnenud viie aasta jooksul olnud ärisuhe teatavate füüsiliste või juriidiliste isikutega ning milline on selle suhte olemus.

Artikkel 33

Liikmesriigid tagavad, et nad oleksid võimelised hindama oma *rahapesu- ja terrorismivastaste* süsteemide tõhusust, tehes täpset statistikat asjaomaste süsteemide tõhususe kohta.

Nimetatud statistika hõlmab vähemalt *finantsteabe üksusele* teatatud kahtlaste tehingute arvu, *teavet* teatamise järel võetud meetmete kohta ning *iga-aastaseid andmeid* uuritud juhtumite, rahapesus *või terrorismi rahastamises* kahtlustatavate ja süüdi mõistetud isikute arvu kohta *ja külmutatud, arestitud või konfiskeeritud varade mahtu*.

Liikmesriigid peavad tagama nende statistiliste aruannete koondülevaate avaldamise.

V PEATÜKK

Rakendusmeetmed

1. JAGU

SISEKORD, VÄLJAÕPE JA TAGASISIDE

Artikkel 34

1. Liikmesriigid nõuavad, et asutused ja isikud, kelle suhtes kohaldatakse käesoleva direktiivi sätteid, kehtestavad *kliendi taustakontrollil*, rahapesukahtlusest teatamisel, dokumentide säilitamisel, sisekontrollil, riskihindamisel ja -juhtimisel ning *vastavatest eeskirjadest kinnipidamisel ja* suhtlemisel *asjakohased ja sobivad* meetmed ja korra, millest piisaks rahapesuga *või terrorismi rahastamisega* seotud toimingute ennetamiseks ja takistamiseks.
2. *Liikmesriigid kohustavad käesoleva direktiiviga hõlmatud asutusi teatama asjakohastest poliitikatest ja menetlustest asjakohasel juhul oma harukontoritele ja enamusosalusega tütarettevõtetele kolmandates riikides.*

Artikkel 35

1. Liikmesriigid nõuavad, et asutused ja isikud, kelle suhtes käesoleva direktiivi meetmeid kohaldatakse, võtaksid kohaseid meetmeid oma **asjakohaste** töötajate teavitamiseks **sätetest, mis kehtivad käesoleva direktiivi alusel**.

Nende meetmete raames osalevad asjaomased töötajad spetsiaalsetes väljaõppeprogrammides, mille käigus neid õpetatakse ära tundma võimaliku rahapesuga **või terrorismi rahastamisega** seotud toiminguid ja antakse juhiseid sellistes olukordades tegutsemiseks.

Kui **artikli 2 lõike 1 punktis 3** mainitud kategooriatesse kuuluv füüsiline isik tegutseb oma kutsealal juriidilise isiku töötajana, kohaldatakse käesolevas jaos sisalduvaid kohustusi pigem sellise juriidilise isiku kui füüsilise isiku suhtes.

2. Liikmesriigid tagavad, et asutused ja isikud, kelle suhtes kohaldatakse käesoleva direktiivi sätteid, pääseksid ligi ajakohastatud teabele, mis käsitleb rahapesus **ja terrorismi rahastamises** kasutatavaid teguviise ja kahtlaste tehingute tunnuseid.

3. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu **või terrorismi rahastamise** kahtlusest teatamisele järgneks võimalusel alati õigeaegne tagasiside teatamise tõhususe ning selle tagajärjel võetud meetmete kohta.

2. JAGU

JÄRELEVALVE

Artikkel 36

1. Liikmesriigid tagavad, et valuutavahetusasutused ning *usaldusfondide ja äriühingute teenuste osutajad* peavad oma tegevuse seaduslikuks läbiviimiseks omandama litsentsi või end registreerima ning et kasiinod peavad omandama litsentsi. **Piiramata ühenduse tulevasi õigusakte näevad liikmesriigid ette, et rahaülekannetega ja väljastamisega tegelevad ettevõtjad peavad legaalseks tegutsemiseks olema litsentseeritud või registreeritud.**

2. Liikmesriigid nõuavad, et pädevad asutused keelduksid lõikes 1 osutatud üksustele litsentsi väljastamast või neid registreerimast, kui nad ei ole kindlad, et nimetatud üksuste tegelikud juhid või tegelikult tulusaavad omanikud on selleks sobivad isikud.

Artikkel 37

1. Liikmesriigid nõuavad pädevatelt asutustelt ***vähemalt*** tõhusat kontrolli ***ja vajalike meetmete võtmist, et tagada, et asutused*** ja isikud, kelle suhtes käesoleva direktiivi sätteid kohaldatakse, toimiks vastavalt käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele.

2. Liikmesriigid tagavad, et pädevatel asutustel on piisavad volitused, sealhulgas võimalus ***nõuda kogu teave, mis on oluline vastavatest eeskirjadest kinnipidamise järelevalve ja kontrolli teostamiseks***, ning piisavad vahendid oma ülesannete täitmiseks.

3. ***Krediidi- ja finantseerimisasutuste ning kasiinode puhul on pädevatel ametiasutustel suurendatud järelevalvevolitused, esmajoones võimalus teostada kohapealseid kontrole.***

4. ***Artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a kuni e nimetatud füüsiliste ja juriidiliste isikute puhul on liikmesriikidel õigus lubada, et lõikes 1 nimetatud ülesanded täidetakse riskiteadlikul alusel.***

5. ***Artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a ja b nimetatud isikute puhul on liikmesriikidel õigus lubada, et lõikes 1 nimetatud ülesandeid täidavad iseregulatsiooni organid, kui nad vastavad lõike 2 sätetele.***

3. JAGU

KOOSTÖÖ

Artikkel 38

Komisjon annab vajalikku abi, et lihtsustada koordineerimist, kaasa arvatud teabevahetus finantsteabe üksuste vahel Euroopa Liidu piires.

4. JAGU

SANKTSIOONID

Artikkel 39

1. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiiviga hõlmatud füüsilisi ja juriidilisi isikuid võib võtta vastutusele käesoleva direktiivi sätete alusel vastu võetud siseriiklike õigusaktide rikkumise korral. **Rikkumise korral** kohaldatavad sanktsioonid peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

2. Piiramata liikmesriikide õigust määrata kriminaalkaristusi, tagavad liikmesriigid koosõlas oma riikliku õiguse, et käesoleva direktiivi kohaldamiseks vastu võetud sätete rikkumiste korral on võimalik rakendada krediidi- ja finantseerimisasutuste suhtes sobivaid haldusmeetmeid või halduskaristusi. Liikmesriigid tagavad, et nimetatud meetmed oleksid tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

3. Liikmesriigid tagavad, et juriidilisi isikuid on võimalik võtta vastutusele vähemalt lõikes 1 nimetatud rikkumiste eest, mille pani nende kasuks toime isik, kes tegutses üksinda või juriidilise isiku organi osana ja kellel on juriidilises isikus juhtiv positsioon tulenevalt:

- a) õigusest esindada juriidilist isikut; või**
- b) õigusest võtta juriidilise isiku nimel vastu otsuseid; või**
- c) õigusest kontrollida juriidilist isikut.**

4. Lisaks lõikes 3 ettenähtud juhtudele tagavad liikmesriigid võimaluse juriidilisi isikuid vastutusele võtta, kui lõikes 3 nimetatud isiku poolne puudulik järelevalve või kontroll võimaldas talle alluval isikul panna juriidilise isiku kasuks toime lõikes 1 nimetatud rikkumisi.

VI PEATÜKK

Rakendusmeetmed

Artikkel 40

1. Selleks et võtta arvesse tehnilisi edusamme rahapesu- *või terrorismivastases* võitluses ja tagada käesoleva direktiivi ühtne kohaldamine, *võib* komisjon *võtta* artikli 41 lõikes 2 osutatud korras vastu järgmised rakendusmeetmed:

- a) *artikli 3 punkti 2 alapunktides a ja d ning punktides 6, 7, 8, 9 ja 10* esitatud määratluste tehniliste aspektide selgitamine;
- b) *tehniliste kriteeriumite* kehtestamine *hindamaks, kas tegemist on vastavalt artikli 11 lõigetele 2 ja 5* madala rahapesu *või terrorismi rahastamise riskiga* olukordadega;
- c) *tehniliste kriteeriumite* kehtestamine *hindamaks, kas tegemist on* vastavalt artiklile 13 kõrge rahapesu *või terrorismi rahastamise riskiga* olukordadega;
- d) *tehniliste kriteeriumide* kehtestamine *küsimuse hindamiseks, kas* artikli 2 lõike 2 alusel on õigustatud käesoleva direktiivi kohaldamata jätmise teatavate *juriidiliste või füüsiliste isikute suhtes, kes* teostavad finantstoiminguid harva või väga piiratud mahu.

2. *Igal juhul võtab komisjon esimesed rakendusmeetmed lõike 1 punktide b ja d elluviimiseks vastu kuue kuu jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist.*

3. Komisjon kohandab artikli 41 lõikes 2 osutatud korras *artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktis e, artikli 7 punktis b, artikli 10 lõikes 1 ja artikli 11 lõike 5 punktides a ja d* nimetatud summasid , *arvestades ühenduse õigusakte, majandusarenguid ning muudatusi rahvusvahelistes standardites.*

4. Komisjon võtab artikli 41 lõikes 2 osutatud korras vastu otsuse, kui leitakse, et kolmas riik ei vasta *artikli 11 lõike 1 või 2, artikli 28 lõike 3, 4 või 5* sätestatud tingimustele *või lõike 1 punkti b või artikli 16 lõike 1 punktis b kohaselt võetavate meetmetele* või et kolmanda riigi õigusaktid ei *luba* artikli 31 lõike 1 esimeses lõigus nõutud meetmete võtmist.

Artikkel 41

1. Komisjoni abistab rahapesu *ja terrorismi rahastamise* vältimise komitee, edaspidi "komitee".

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatud, *juhul kui vastavalt käesolevale menetlusele vastu võetud rakendusmeetmed ei muuda käesoleva direktiivi olulisi sätteid*.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

4. *Ilma et see püüraks juba vastu võetud rakendusmeetmeid, katkestatakse käesoleva direktiivi nende sätete kohaldamine, mis näevad ette tehniliste reeglite ja otsuste väljaandmise vastavalt lõikes 2 nimetatud menetlusele nelja aasta möödumisel pärast käesoleva direktiivi jõustumist. Euroopa Parlamendil ja nõukogul on võimalik asjaomaseid sätteid komisjoni ettepanekul vastavalt asutamislepingu artiklile 251 pikendada ja nad kontrollivad seda sellel eesmärgil enne nelja-aastase tähtaja möödumist.*

VII PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 42

Kahe aasta jooksul pärast *artiklis 45 kehtestatud üleminekutähtaja möödumist* ning seejärel vähemalt iga kolme aasta järel koostab komisjon käesoleva direktiivi rakendamise aruande ning esitab selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule. *Esimesesse aruandesse lisab komisjon uuringu advokaatide ja teiste spetsialistide kohtlemise kohta.*

Artikkel 43

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule enne ...* aruande artikli 3 punktis 6 nimetatud protsendi piirmäärade kohta, arvestades sealjuures eriti artikli 3 punkti 6 alapunkti a lõigus i ja alapunkti b lõikudes i ja iii nimetatud protsendimäärade 25%-lt 20%-le alandamise võimalikku otstarbekohasust ja võimalikke tagajärgi. Nimetatud aruande alusel on komisjonil võimalik esitada ettepanek käesoleva direktiivi muutmiseks.

Artikkel 44

Direktiiv 91/308/EMÜ tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitletakse viidetena käesolevale direktiivile ja neid tuleb lugeda lisas toodud vastavustabeli kohaselt.

Artikkel 45

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt ...**. Nad edastavad kõnealuste õigusnormide teksti ning kõnealuste õigusnormide ja käesoleva direktiivi sätete vastavuse tabeli viivitamatult komisjonile.

Kui liikmesriigid need õigusnormid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

---

*

60 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

**

24 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Artikkel 46

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 47

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA
VASTAVUSTABEL

Käesolev direktiiv	Direktiiv 91/308/EMÜ
Artikli 1 lõige 1	Artikkel 2
Artikli 1 lõike 2 punktid <i>a kuni d</i>	Artikli 1 punkt C
<i>Artikli 1 lõiked 3 kuni 4</i>	-
Artikli 2 lõike 1 punkt 1	Artikli 2a lõige 1
Artikli 2 lõike 1 punkt 2	Artikli 2a lõige 2
Artikli 2 lõike 1 punkt 3 alapunktid a, b ja d kuni f	Artikli 2a lõiked 3–7
Artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunkt c	
<i>Artikli 2 lõige 2</i>	-
Artikli 3 punkt 1	Artikli 1 punkt A
Artikli 3 punkti 2 alapunkt a	Artikli 1 punkti B lõige 1
Artikli 3 punkti 2 alapunkt b	Artikli 1 punkti B lõige 2
Artikli 3 punkti 2 alapunkt c	Artikli 1 punkti B lõige 3
Artikli 3 punkti 2 alapunkt d	Artikli 1 punkti B lõige 4
<i>Artikli 3 punkti 2 alapunkt e</i>	
Artikli 3 punkti 2 alapunkt f	Artikli 1 punkti B lõige 2
Artikli 3 punkt 3	Artikli 1 punkt D
Artikli 3 punkt 4	Artikli 1 punkti E esimene lõik
Artikli 3 punkt 5	Artikli 1 punkti E teine lõik
Artikli 3 punkti 5 alapunkt a	-
Artikli 3 punkti 5 alapunkt b	Artikli 1 punkti E esimene taane
Artikli 3 punkti 5 alapunkt c	Artikli 1 punkti E teine taane
Artikli 3 punkti 5 alapunkt d	Artikli 1 punkti E kolmas taane
Artikli 3 punkti 5 alapunkt e	Artikli 1 punkti E neljas taane
Artikli 3 punkti 5 alapunkt f	Artikli 1 punkti E viies taane ja kolmas lõik
Artikli 3 punkt 6	-
Artikli 3 punkt 7	-
Artikli 3 punkt 8	-
Artikli 3 punkt 9	
Artikli 3 punkt 10	-
Artikkel 4	-
Artikkel 5	Artikkel 15
Artikkel 6	-
Artikli 7 punkt a	Artikli 3 lõige 1
Artikli 7 punkt b	Artikli 3 lõige 2
Artikli 7 punkt c	Artikli 3 lõige 8
Artikli 7 punkt d	Artikli 3 lõige 7
Artikli 8 lõike 1 punkt a	Artikli 3 lõige 1
Artikli 8 lõike 1 punktid b kuni d	-
Artikli 8 lõige 2	-
Artikli 9 lõige 1	Artikli 3 lõige 1
<i>Artikli 9 lõiked 2 kuni 6</i>	
Artikkel 10	Artikli 3 lõiked 5 ja 6
Artikli 11 lõige 1	Artikli 3 lõige 9
<i>Artikli 11 lõiked 2 kuni 4</i>	-
Artikli 11 lõike 5 punkt a	Artikli 3 lõige 3
Artikli 11 lõike 5 punkt b	Artikli 3 lõige 4

Artikli 11 lõike 5 punkt c	Artikli 3 lõige 4
Artikli 11 lõike 5 punkt d	
Artikkel 12	
Artikli 13 lõiked 1 ja 2	Artikli 3 lõige 11
Artikli 13 lõiked 3 ja 4	-
Artikli 13 lõiked 5 ja 6	-
Artikkel 14	-
Artikkel 15	-
Artikkel 16	
Artikkel 17	-
Artikkel 18	-
Artikkel 19	-
Artikkel 20	Artikkel 5
Artikkel 21	
Artikkel 22	Artikli 6 lõiked 1 ja 2
Artikkel 23	Artikli 6 lõige 3
Artikkel 24	Artikkel 7
Artikkel 25	Artikkel 10
Artikkel 26	Artikkel 9
Artikkel 27	-
Artikli 28 lõige 1	Artikli 8 lõige 1
Artikli 28 lõiked 2 kuni 7	
Artikkel 29	
Artikli 30 punkt a	Artikli 4 esimene taane
Artikli 30 punkt b	Artikli 4 teine taane
Artikkel 31	-
Artikkel 32	-
Artikkel 33	-
Artikkel 34	Artikli 11 lõike 1 punkt a
Artikli 35 lõike 1 esimene lõik	Artikli 11 lõike 1 punkti b esimene lause
Artikli 35 lõike 1 teine lõik	Artikli 11 lõike 1 punkti b teine lause
Artikli 35 lõike 1 kolmas lõik	Artikli 11 lõike 1 teine lõik
Artikli 35 lõige 2	Artikli 11 lõige 2
Artikli 35 lõige 3	
Artikkel 36	
Artikkel 37	
Artikkel 38	
Artikkel 39	Artikkel 14
Artikkel 40	
Artikkel 41	
Artikkel 42	Artikkel 17
Artikkel 43	
Artikkel 44	
Artikkel 45	Artikkel 16